

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 9. Nisan 2026
Sayı : 1822

10/4016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İnternet ve sosyal medya mecralarında giderek yaygınlaşan öfke dili, dijital linç, hedef gösterme, ayrımcı söylem, nefret içerikleri ve dezenformasyonun; toplumsal kutuplaşmayı derinleştirilmesi, ifade ve haber alma özgürlüğünü baskı altına alması, bireylerin onurunu zedelemesi, güvenliğini tehlikeye atması, özellikle çocuklar, gençler, kadınlar, gazeteciler, akademisyenler, sanatçılar, siyasetçiler ve kamuoyu önünde yer alan kişiler bakımından ağır sonuçlar doğurması; ayrıca demokratik toplum düzeni, kamusal tartışma kültürü ve toplumsal barış üzerinde yıkıcı etkiler meydana getirmesi nedeniyle, söz konusu sorunların sosyal, hukuki, siyasal, psikolojik ve teknolojik boyutlarıyla araştırılması, mevcut mevzuat ve uygulamaların yeterliliğinin incelenmesi, yapısal sorunların tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim. 01/04/2026

Seyit TORLU
Ordu Mu.

Deniz DEMİR
Ankara Milletvekili

Cemal ENGİNYURT
İstanbul Milletvekili

Aysu Dönmeçli
Bartın Mu.

Aykut KAYA
Antalya Mu.

Rahif. Özen
Kırklareli Mu.

Ahmet Bora YAZGAN
Edirne

Nail GİLER
Kocaeli

A. Tuncay ÖZCAN
İzmir Mu.

Ali Özdemir
K. Maraş Mu.

Özge ÖZKAN
Çanakkale Mu.

Ganice Akın Ilgaz
İstanbul Mu.

Özgür Kaşabal
İstanbul Mu.

GEREKÇE

İnternet ve sosyal medya mecraları, günümüzde yalnızca bireylerin iletişim kurduğu araçlar olmaktan çıkmış; siyasal tartışmaların yürütüldüğü, kamusal kanaatin şekillendiği, toplumsal hareketlerin örgütlendiği, haberin üretildiği ve dolaşıma sokulduğu alanlar hâline gelmiştir. Bununla birlikte bu alanlar, denetimsizlik, anonimleşme, algoritmayla yönlendirme, etkileşim temelli ekonomik model nedeniyle öfkenin örgütlendiği, nefretin dolaşıma sokulduğu, yalan bilginin yaygınlaştırıldığı ve toplumsal kutuplaşmanın merkezlere dönüşmüştür.

Özellikle son yıllarda dijital mecralarda; farklı toplumsal kesimlerin birbirini tehdit unsuru olarak görmesinin, hakaret, aşağılama, dışlama, damgalama ve düşmanlaştırmanın olağan hale geldiği görülmektedir. Bu durum yalnızca üslup sorunu olarak değerlendirilemez. Zira internet öfkesi ve dijital nefret dili, toplumsal yapıyı doğrudan etkileyen, kamusal aklı zayıflatan, uzlaşma zeminini ortadan kaldıran ve farklı toplumsal gruplar arasındaki güven ilişkisini tahrip eden yapısal bir meseleye dönüşmüştür.

Dijital ortamda üretilen öfke dili çoğu zaman yalnızca bir tepki olarak kalmamakta; kısa sürede organize saldırıya, hedef göstermeye, itibarsızlaştırma kampanyalarına, mesleki ve sosyal dışlamaya, psikolojik şiddete ve kimi zaman fiziki tehdit ortamına dönüşebilmektedir. Özellikle kadınlar, gençler, çocuklar, etnik ve dini aidiyetleri nedeniyle hedef alınan topluluklar, gazeteciler, insan hakları savunucuları, akademisyenler, sanatçılar ve siyasetçiler bakımından bu süreç çok daha yıkıcı sonuçlar doğurmaktadır. Dijital şiddet ve nefret dili, sadece ekrandaki bir içerikten ibaret olmayıp bireylerin gerçek hayatını, çalışma yaşamını, sosyal ilişkilerini, ruh sağlığını ve kamusal yaşama katılımını doğrudan etkileyen bir baskı mekanizmasına dönüşmektedir.

Toplumsal kutuplaşmanın dijital alanda giderek artmasında platformların çalışma mantığının da önemli bir payı bulunmaktadır. Kullanıcının dikkatini mümkün olduğunca uzun süre platformda tutmayı hedefleyen etkileşim temelli algoritmalar; çoğu durumda sağduyulu, dengeli ve bilgiye dayalı içeriği değil, öfke, korku, tepki ve çatışma yaratan içerikleri öne çıkarmaktadır. Böylece daha fazla görünürlük kazanan kutuplaştırıcı ve kışkırtıcı içerikler, kullanıcıların benzer görüş kümeleri içinde kapanmasına, farklı düşüncelerin şeytanlaştırılmasına ve gerçeklikle bağın zayıflamasına yol açmaktadır.

Buna ek olarak, dezenformasyon ve manipülatif içeriklerin internet ortamında çok hızlı yayılması, nefret dilini daha da beslemektedir. Bilgi kirliliği, kasıtlı çarpıtma, montaj içerikler, bağlamından koparılmış görüntüler, sahte hesaplar ve etkiler; bireyleri ve toplumsal grupları hedef hâline getirmekte, önyargıları körüklemekte ve toplumsal gerilimleri keskinleştirmektedir. Kriz anlarında, seçim süreçlerinde, toplumsal olaylarda ya da hassas kimlik meselelerinde bu tür içeriklerin etkisi daha da ağırlaşmakta; kamu düzeni, demokratik katılım ve toplumsal huzur bakımından ciddi riskler ortaya çıkmaktadır.

Öte yandan dijital mecralarda nefret dili ve internet öfkesi ile mücadele bakımından mevcut hukuki ve kurumsal çerçevenin dağınık, reaktif ve yetersiz kaldığı görülmektedir. Bir yandan kişilik haklarının, özel hayatın ve kamu düzeninin korunması ihtiyacı; diğer yandan ifade özgürlüğünün ve demokratik tartışma alanının güvence altına alınması zorunluluğu, hassas bir denge kurulmasını gerektirmektedir. Ancak mevcut uygulamalarda bu denge çoğu zaman ya etkisiz kalmakta ya da temel hak ve özgürlükler bakımından yeni tartışmalar yaratmaktadır. Sorunun çözümü, yalnızca cezai yaptırım ya da içerik kaldırma mekanizmalarına indirgenemeyecek kadar çok boyutludur. Nefret diliyle mücadele; hukuk, eğitim, medya okuryazarlığı, platform şeffaflığı, veri denetimi, çocuk koruma politikaları, psikososyal destek ve demokratik kamusal kültürün güçlendirilmesi gibi çok sayıda alanda eş zamanlı politika üretimini zorunlu kılmaktadır.

Ayrıca çocuklar ve gençler bakımından internet öfkesi ve dijital nefret dili ayrı bir önem taşımaktadır. Erken yaşlardan itibaren dijital mecralarla yoğun biçimde temas eden çocuklar ve gençler, çoğu kez ayrımcı söylem, sanal zorbalık, dışlayıcı dil ve manipülatif içeriklere karşı savunmasız kalmaktadır. Bu durum yalnızca bireysel psikolojik zararlar doğurmamakta; aynı zamanda geleceğin toplumsal ilişkilerinde şiddet, tahammülsüzlük ve düşmanlaştırmanın sıradanlaşmasına da zemin hazırlamaktadır.

İnternet öfkesi ve kutuplaştırıcı dijital dilin bir başka önemli sonucu da, yurttaşların siyasal ve toplumsal meselelere ilişkin rasyonel değerlendirme yapma kapasitesini zayıflatmasıdır. Bu tablo, demokratik toplum düzeni açısından son derece sakıncalıdır. Zira demokrasi yalnızca seçimlerden ibaret olmayıp, aynı zamanda farklılıkların barışçıl biçimde bir arada yaşayabildiği, birbirini düşmanlaştırmadan tartışabildiği bir kamusal kültürü gerektirir.

Bu nedenle mesele, yalnızca bireylerin kullandığı sert ifadeler ya da sosyal medya platformlarında görülen münferit taşkınlıklar olarak ele alınamaz. Sorun, çok katmanlı bir kamusal politika alanıdır. Türkiye’de bu alanda yaşanan sorunların bütüncül biçimde incelenmesi, farklı toplumsal kesimlerin maruz kaldığı etkilerin ortaya konulması, uluslararası örneklerin değerlendirilmesi ve temel hakları gözetken, demokratik toplum düzenine uygun, ölçülü ve etkili çözüm önerilerinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda; internet ve sosyal medya mecralarında artan öfke dili, dijital linç, nefret söylemi, ayrımcı içerikler ve dezenformasyonun toplumsal kutuplaşmaya etkilerinin; platformların algoritmik yapılarının ve içerik dolaşım mekanizmalarının; mevcut hukuki düzenlemelerin ve idari uygulamaların yeterliliğinin; çocuklar, gençler, kadınlar ve kırılgan gruplar üzerindeki sonuçlarının; ifade özgürlüğü ile kişilik hakları arasındaki dengenin; medya okuryazarlığı ve dijital etik politikalarının; ulusal ve uluslararası iyi uygulama örneklerinin Türkiye bakımından değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu nedenlerle, internet öfkesi, toplumsal kutuplaşma ve nefret dili olgusunun tüm yönleriyle araştırılması; demokratik toplum düzeni, toplumsal barış ve temel hakların korunması bakımından gerekli idari, eğitsel, teknolojik ve hukuki tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa’nın 98’inci maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

